

G. Herve

G. Herve sodasta

Hän selittää, että tämän sodan tarkoituksena on tehdä kerrallaan sodista loppu.

On usein huomautettu siitä, että se periaatteellinen sekamelska, jonka alaiseksi Euroopan jotkut puoluetoverimme ovat joutuneet sodan jaloissa, kaikista voimakkaimmin ilmenee kummaltaakin sosialistipuolueitten kahdella äärimmäisellä siivellä, — reformististen revisionistien ja hei-

dän yhtä revisionististen "radikaalisten" veljiensä keskuudessa. Allaoleva kirjoitus, jonka on laatinut eräs Ranskan syndikalismin tunnetuimpia edustajia on mainio kuvaus siitä, kuinka laihaa ja pintapuolista tuokin "radikaalisuus" on. Kriisin aikana se lentää vaikka ryssän veitsaarin syliin.

"Minun sotaan suhtautumisesani ei ole mitään epäjohdonmu-

kaista", sanoo laajalti tunnettu ranskalainen sosialisti, antimilitaristi, rauhanaatteen ajaja La Guerre Sociale lehden toimittaja, Gustave Herve, erään haastattelun mukaan, jonka J. Guard, Metropolitan Opera C:yn kirjeenvaihtaja sanoo tehneensä edellisen toimistopyhätössä.

Herve oli puhunut avomielisesti selitellen miksi hän, suuri antimilitaristinen johtomies, nyt oli tavattavissa niitten joukossa, jotka innokkaasti järjestivät maansa puolustusta saksalaisten hyökkäystä vastaan.

"Minun suhtautumisessani sotaan ei ole mitään epäjohtonmukaista", sanoi Herve. "Minä olen rauhan saavuttamiseksi taistellut suusanallisesti ja kynäiläni, ja vuosikausia — olen sitä tehnyt siksi olen tämän tuesta saanut mennä linnaan vain siksi, että täten olen uskaltanut tehdä. No hyvä, mitä tekevät liittoutuneet tällä hetkellä? — Täydelleen samaa mitä minäkin olen tehnyt — ne taistelevat rauhan puolesta. Ne taistelevat nyt kerta kaikkiaan siksi, että ainaiseksi voisivat hävittää ne seikat, jotka tulee hävittää, jotta voitaisiin saada takeita rauhan säilymisestä, — nimittäin: militarismin ja imperialismin! Meidän näkökannaltamme katsottuna tämä on muuan niistä harvoista oikeutetuista sodista, joita historia tuntee, ja siksi me, Ranskan sosialistit, me rauhan aatteen ajajat, olemme val-

miit yhtä viljalti vuodattamaan vertamme inhimillisen vapauden puolesta kuin kuka muu kansalaisistamme hyvänsä. Ei ole ollenkaan väliä siihen nähden, mitä tulee tapahtumaan, sillä voimme vakuuttaa, että Pariisissa ei tule uusiutumaan v. 1871 kommunin aikuiset tapahtumat. Saattakaa ystävämme Amerikassa ymmärtämään tämä!"

"Mutta onhan teidän liitossanne Venäjä", huomautti Guard. "Te ette ole säästäneet sanojanne tehdessänne hyökkäyksiä Venäjää ja sen tsaaria vastaan."

Sanoo, että Venäjä myöskin on samassa rintamassa.

"Venäjä on myöskin saatu meidän rintamaamme! Siinä on tämän päivän kunniakas tosiasia! Venäjä marssii suuren armeijan kanssa taisteluun — ihmisyyden puolesta! Ja antakaahan kun juuri tämän asian yhteydessä kerro teille kappaleen viimeaikaista historiaa, se teitä amerikkalaisia saattaa ehkä huvittaakin.

Kun sota alkoi, lähdin katsomaan ystävääni, pääministeri Monsieur Viviania. Minä vakuutin hänelle, että koko minun ja puolueeni vaikutusvalta tulisi olemaan käytettävissä Ranskan asian puolesta; että sosialistit viimeiseen mieheen saakka tulisivat ottamaan osaa sotaan, koska me emme tulisi taistelemaan Saksan kansaa vastaan, vaan saattaaksemme sen vapautetuksi

siitä orjuudesta, johon militarismi ja imperialismi sen ovat syöseen."

"Mutta sanoin minä Vivianille, me emme juuri hyvällä silmällä katsele liittolaistanne Venäjää. Me haluaisimme nähdä sen tekevän jotakin sellaista, joka osoittaa, että se todellakin on valmistautunut tekemään osausa ihmisyyden edistämiseksi. Antakaa sen alottaa Puolan vapauttamisella! Te tiedätte kuinka liekin Puolan kohtalo aina on ollut meidän sydämellemme. Puolan pitäisi saada kansallisuutensa kootuksi. Eikö jotakin tämän asian edistämiseksi voitaisi tehdä? Puhukaa siitä Venäjän lähettilään kanssa."

"Ehkä minun esitykselläni on ollut jotakin vaikutusta", jatkoi Herve; "joka tapauksessa vähän aikaa sen jälkeen Viviani lähetti minua hakemaan ja kertoi, että tsaari oli päättänyt virottua henkiin Puolan kansan."

"Hyvä. Alku on hyvä."

"Mitä muuta haluaisitte ehdottaa?" kyseli Viviani.

"Suomen on saatava takaisin perustuslakinsa", minä sanoin. Meidän vanhat ystävämme Siperiassa pitää myöskin saada osansa, iso-äiti Catherine Breshkovskaja, Luise Michael of Rossia y. m. on armahdettava. Ja ennen kaikkea on juutalaisten Venäjällä saatava samat oikeudet kuin mitä kaikilla muillakin Venäjän kansalaisilla on."

Vaatii enemmän suostumuksia.

"Viviani on temmattu mukaan. Hän oli yhtä mieltä kanssani ja lupasi käyttää kaiken vaikutusvaltansa pääministerinä, asioitten tähän suuntaan ohjaamiseksi.

En ollut vielä tähän tyytyväinen, vaan etsin oikeusministeri Briandin, joka ennen monta vuotta toimi lakimiehenä, mutta jonka kanssa vanhat suhteeni särkyivät, kun hän laopui puolueestamme. Unohdin kaiken tämän ja koetin rakentaa sovintoa välillämme Venäjän juutalaiskysymyksen yhteydessä."

"Hiljattain Briand tuli Pariisiin Bordeauxista. Hän kutsui minut puhelimeen ja kertoi, että kaikki oli kuten olla pitikin, ja että ne hubut olivat tosia, jotka kertoivat tsaarin juutalaisille myöntäneen kansalaisoikeudet."

"Voinette suoda anteeksi mielenliikutukseni", hän sanoi, "kun kerron teille, että minä, Herve, tunnen toimittaneeni jotakin tämän ihmeteltävän asian toteuttamiseksi. Nyt meidän omatuntomme on puhdas! Me, Ranskan sosialistit, rauhanaatteen ajajat, taipumattomat vapauden ihailijat ja meidän toverimme, voimme punastumatta marssia kylki kyljessä tsaarin sotilaitten kanssa."

"Oi ystäväni", jatkoi Herve, "niin kauhea kuin sota onkin, niin sen seuraukset tulevat olemaan arvamaton siunausta tuottavat inhimillisyyden asialle — maailma on nyt syntyneessä —

uusi maailma, joka tulee olemaan parempi ja hienempi kuin sen edeltäjä — maailma, joka on vapaa militarismista, joka on vain verinen irvikuva kansallisesta puolustuksesta! Sadat tuhannet

michet, jotka kunniakkaasti kaatuvat taistelukentällä, omaavat valtavana vain kaksi ihannetta: Tämä on viimeinen sota! Tämä sota tulee sodat hävittämään!"

Fitchburgin s. s. osaston Ihannelitto